

Z Wiednia d. 23. Marca.

Niścórzy dóbr posiadacze i honoracyu-
sze kommitatu węgierskiego. Barangeru poczy-
nili z własney ochoty znaczne składki w zbo-
żu, drzewie, winie i pieniądzech dla ulgi ży-
cia w terażniejszey drożyznie stojącego tam
woiska. Jako to Xzc Jmc Sasko - Cieszyński
dał 400 Mec zboża i 100 siągów drzewa; hra-
bie Trosch-Belyani 1000 ryń. Jan Halyan
1000 ryń. Miesior tabuli Jeszeński 12 wiader
czerwonego wina; Antoni Jeszeński 50 ryń.
konsyliarz nadworny Mihalowits 25 ryń. Be-
san 25 ryń. honoracyusze Moharserskiego dy-
stryktu 88 ryń. honoracyusze Fünkirscherskie-
go dystryktu 143 ryń. 15 kr. honoracyusze
Siklozerskiego dystryktu 125 ryń. 36 kr. ho-
noracyusze S. Wawrzyńca dystryktu 115 ryń.
21 kr. biskup Stulweiffenburski de Matasin 300
ryń. a Krol. miasto Buda na 6 miesięcy po 400
ryń. 2400 ryń.

D. 13 t. m. umarł tu Józef Filip baron du
Bein Malchamps C. K. konsyliarz nadworny
do intereffow dawniey włoskich w 86 roku
życia swego. S. P. Cesarzowa Marya Teressa
widząc w nim rzadkie talenta, których nabył
w szkołach głównych Wiedeńskiej, Lowań-

skiej i Leydeńskiej, mianował go sekretarzem
legacyi w Turynie przy Xciu Kaunitzu, gdzie
miał szczęście spodobać się temu Xciu, który
jak kanclerzeni został, wezwał go na konsy-
liarza nadwornego do Wiednia, gdzie aż do
roku 1762 odbywał różne interesa, w którym
czasie widząc osłabione swoje zdrowie, zto-
żował wów urząd i poświęcił się naukom, które
w tym wspaniałego miłośnika utraciły.

Z Berna d. 5. Marca.

Wczoray miał senat ostatnie posiedzenie
Dotychczasowy landmann szwajcarski. Dol-
der podługiey mowie proponował następujący
wyrok:

“Senat przeięty wdzięcznością dla Na-
poleona Bonapartego, pierwszego konsula Rze-
pltey francuzkiej, a prezydenta Włoskiej,
za akt iego pośrednictwa dążący do zapewnie-
nia spokojności i porządku konfitytucyynego
w Rzoltey helweckiej; zwazywszy nadto, iż
od wykonania tego aktu zawista szczęśli-
wość i niepodległość naszej oyczyzny, o-
świadcza 1) Rząd helwecki przyymuie znay-
większym uczuciem wdzięczności akt pośre-
dnictwa pierwszego konsula Rzpltey francuz-
kiej, a prezydenta włoskiej, zrobiony pod

d. 19 Lutego 1803 roku; zre 'Wszyscy obywatel Rzpłtey he'weckiey są wezwani iako nayuroczyściey, aby się stosowali do rozrządzeń wspomnionego aktu z wiernością, poświęceniem się i w chęci dobra wspólney naszey oyczyny, aby się łączyli z Ob. Affry, który pozyskawszy ufność pierwszego konsula mianowany został landmanem Szwaycaryi, i położyli w nim ufność, iako też w przyszłych swoich urzędnikach; zcie Ob. landmann Dolder, prezydent senatu, ma zlecenie przestać niniejszy wyrok terażniejszemu landmanowi Szwaycaryi Ob. Affry, i donieść mu o rożeyściu się senatu. ,,

Senat przyjąwszy ten wyrok rozszedł się, i większa część członków komisliyy kantonowych iuż się do swoich kantonów po rozieżdzała. Rada wykonawcza w krotce także zakończy swe posiedzenia. Ob. Dolder wyieżdza d. 8 do Argowii.

Landmann Affry mianował pierwszym swoim sekretarzem ob Appenthela, znanego iuż iako sekretarza po kilka razy przy dawnych seymach.

Z Genew d. 26. Lutego.

Dziś rano wystawiono na dziedzińcu pałacu narodowego wzor posągu pierwszego konsula Bonapartego, który nasz senat na dowod wdzięczności i podziwienia Liguryyskiego ludu, temu wielkiemu Mężowi postanowił wystawić,

Ostatniego poniedziałku przybył goniec z Medyolanu z depeszami do francuzkiego posła. Mające odpłynąć do Tulomu pozostałe tu jeszcze 250 ludzi wraz z chorymi legionu polskiego, odebrały na zajutrz po przybyciu tego gońca przeciwny rozkaz. — Tegoż dnia fregata angielska Termigant stojąca w tuteyszym porcie od d. 29 Stycznia, wyszła na morze. Francuzka fregata Cnota i korweta wąż, mające zabrać resztę legionu polskiego do Indyy

zachodnich, odpłynęły stąd d. 15 t. m.

Z Paryża d. 9. Marca.

Dalszy ciąg Tytułu II. Xiegi Ustaw Cywilnych.

Rozdział IV. O czynach pogrzebowych. Art. 77. Zadne pochowanie zmarłego nie będzie czynione bez wydanego pozwolenia od urzędnika stanu cywilnego na papierze wolnym od stempla i bez żadney opłaty; urzędnik zaś ten nie będzie go mógł wydać aż po zobaczeniu osoby zmarłej i zapewnieniu się o iey śmierci, a pogrzebanie zmarłego nie może zayść pierwey aż po upłynieniu 24 godzin po zasztey śmierci, wyiawszy przypadki urządzeniami policyi objęte. Art. 78. Protokół zasztey śmierci spisany będzie przez urzędnika stanu cywilnego po zeznaniu dwóch świadków. Teni/świadkami będą ieżeli można naybliżsi krewni lub sąsiedzi, lub gdy osoba iaka umrze nie w swoim domu, świadkiem będzie gospodarz domu, wktórym umarła i ieden krewny lub nie. Art. 79. Protokół śmierci zawierać będzie imiona, przezwisko, wiek, profeslyą i przemieszkiwanie osoby zmarłej; imiona, przezwisko żony lub męża, ieżeli osoba zmarła była w stanie małżeńskim lub wdowim, imiona, przezwiska, wiek profeslyą i przemieszkiwania zeznawiających świadków; ieżeli są krewneni, stopień ich pokrewieństwa. Tenże protokół wyrażać będzie procz tego ile to wiadome bydz będzie mogło, imiona, przezwiska, profeslyą i przemieszkiwanie oycy i matki osoby zmarłej, i miejsca iey narodzenia. Art. 80. W przypadkach zasztey śmierci w szpitalach woyskowych, cywilnych, albo innych domach publicznych. Przełożeni dyrektorowie, adniniistratorowie i rządcy tych domow będą obowiazani w przeciągu 24 godzin uwiadomić o tem urzędnika stanu cywilnego, który tam się uda dla zapewnienia się o śmierci i spisania protokołu stosownie do

powyższego artykułu podług zeznań mu uczynionych i objaśnień jakie będzie mógł powziąć. Procz tego w rzeczonych szpitalach i domach znajdować się będą księgi przeznaczone na zapisywanie w nich tych zeznań i objaśnień. Urzędnik stanu cywilnego przesła protokół zaszłej śmierci urzędnikowi stanu cywilnego okręgu, w którym zmarły na ostatku mieszkał, który protokół ten do ksiąg wciągnie. Art. 81. Gdy pokażą się ślady i znaki gwałtowney śmierci, lub inne okoliczności, któreby dawały podeyrzenie o tem, nie będzie można umarłego pogrzebać aż po spisaniu przez urzędnika policyi w przytomności doktora protokołu o stanie trupa i okolicznościach do tego się ściągających, tudzież objaśnieniach jakie będzie mógł powziąć o imionach, przeczisku, wieku, profesyi, miejscu narodzenia i przemieszkowania osoby zmarłej. Art. 82. Urzędnik policyi będzie obowiązany przesłać natychmiast urzędnikowi stanu cywilnego miejsca, w którym osoba zmarła, wszystkie szczegóły i objaśnienia wyrażone w jego protokole, stosownie do których protokół zaszłej śmierci ułożony będzie. Urzędnik stanu cywilnego przesła o tem wiadomość do miejsca mieszkania osoby zmarłej, jeżeli to wiadomym będzie. To uwiadomienie w księgę zapisane będzie. Art. 83. Pisarz sądu kryminalnego obowiązany będzie w przeciągu 24 godzin po wykonaniu wyroku kary śmierci przesłać urzędnikowi stanu cywilnego miejsca, w którym osądzony karę śmierci odebrał, wszystkie szczegóły wyrażone w artykule 79 stosownie, do których protokół śmierci spisany będzie. Art. 84. W przypadkach zaszłej śmierci w więzieniach i domach poprawy, dozorecy ich uwiadomią natychmiast o tem urzędnika stanu cywilnego, który się tam uda stosownie do osnowy artykułu 80 i protokół zaszłej śmierci spisze. Art. 85. We wszystkich przypadkach

gwałtowney śmierci albo zaszłej w więzieniach lub domach poprawy lub nakoniec przez wyrok sądowy nakazaney, w księgach żadna o tych okolicznościach wzmianka czyniona nie będzie, i protokoły śmierci będą ułożone stosownie do osnowy artykułu 79. Art. 86. W przypadku zaszłej śmierci w czasie podróży na morzu, protokół śmierci spisany będzie w przeciągu 24 godzin w przytomności dwoch świadkow wziętych z pomiędzy officerow statku, a w ich niedostatku z pomiędzy ludzi na nim się znajdujących. Protokół ten spisany będzie, to jest na statkach narodowych, przez urzędnika administracyynego marynarki, a na statkach należących do kupcow lub korsarzow, przez kapitana, dowodzcę, lub właściciela statku. Protokół ten o zaszłej śmierci w dziennik podróży wpisany będzie. Art. 87. W pierwszym porcie, do którego statek zawinie bądź dla wypocznienia, bądź dla inney jakowey przyczyny, wyjąwszy rozbroienie, urzędnicy administracyyni marynarki, kapitanowie, dowodzczy lub właściciele statkow, którzy protokoły o zaszłej śmierci spisali, będą obowiązani złożyć dwie kopie takowych protokołow stosownie do osnowy artykułu 66. Za przybyciem zaś statku do portu, w którym rozbroionym będzie, dziennik podróży złożony będzie u urzędnika zapisow morskich, który przesła urzędnikowi stanu cywilnego miejsca przemieszkowania osoby zmarłej, kopią protokołu o zaszłej śmierci. Kopia ta w księgi wciągniona będzie.

Rozdział V. O czynach stanu cywilnego tyczących się woyskowych znajdujących się za granicą Rzeczypley. — Art. 88. Czyny stanu cywilnego uczynione za granicą Rzeczypley tyczące się woyskowych lub innych osób przy armii użytych będą czynione stosownie do przepisow poprzedzających artykułami o-

znaczonych, wyjąwszy, objęte wyłączenia artykułami następującymi: Art. 89. Kwatermistrz w każdym korpusie iednego lub więcej batalionow lub szwadronow, i kapitan kompanii w innych korpusach dopełniać będą obowiązkw stanu cywilnego, też same obowiązki dopełniane przez nich będą względnie officyerow tytularnych i innych osob przy armii użytych. Art. 90. W każdym korpusie woyska będzie trzymana księga przeznaczona na zapisywanie czynow stanu cywilnego osob tego korpusu, a druga księga w głównym sztabie armii lub wyższym sztabie korpusu na zapisywanie czynow stanu cywilnego officyerow tytularnych i osob przy armii użytych. Xięgi będą utrzymywane i zachowane w podobnym sposobie iak i inne księgi korpusowe i głównego sztabu, a za powrocciem armii na ziemię Rzeczplcty złożone w archwum woienным. Art. 91. Xięgi te będą zszyte, oznaczone i policzbowane w korpusie woyska, przez officyera nin dowodzącego, a w głównym sztabie przez szefa tegoż sztabu. Art. 92. Oświadczenie o narodzeniu się dziecięcia przy armii będą uczynione w przeciągu 10 dni od czasu iak to nastąpiło. Art. 93. Officyer utrzymujący księgi czynow stanu cywilnego powinien będzie w przeciągu 10 dni upłynionych od czasu zapisania w księgi protokołu narodzenia przestać wypis urzędnikowi stanu cywilnego miejsca ostatniego przemieszkiwania oycy dziecięcia lub matki jeżeli oyciec będzie niewiadomym. Art. 94. Ogłoszenia o małżeństwie zawierac się małżeństwie osob woyskowych lub użytych przy armii, będą uczynione w miejscach ostatniego ich przemieszkiwania, będą procz tego na dni 23 przed zawarciem małżeństwa ogłoszone przy parolu w korpusie woyska względnie osob należących do niego, a przy parolu głównego sztabu względnie officyerow tytularnych i osob przy armii

użytych, a do głównego sztabu należących. Art. 95. Zaraz po zapisaniu w księgi protokołu o zawartym małżeństwie officyer trzymający te księgi poszle wypis protokołu małżeństwa urzędnikowi stanu cywilnego miejsca ostatniego przemieszkiwania małżonkow. Art. 96. Protokoły o zaszłej śmierci będą spisane w każdym korpusie przez kwatermistrza względnie osob należących do korpusu, a względnie officyerow tytularnych i osob przy armii użytych przez Inspektora armii na zaświadczenie 3 świadkow; wypis z protokołow o zaszłej śmierci, przesłane będzie w przeciągu dni 10 urzędnikowi stanu cywilnego miejsca ostatniego przemieszkiwania osoby zmarłej. Art. 97. W przypadkach zaszłej śmierci w szpitalach ruchomych lub miejscowych, protokoł spisany będzie przez dyrektora tych szpitalow i przesłany zostanie, kwatermistrzowi korpusu, inspektorowi armii, albo sztabowi głołwaemu armii, stosownie do osoby zmarłej: officyerowie ci, przeszlą wypis tego protokołu urzędnikowi stanu cywilnego miejsca ostatniego przemieszkiwania osoby zmarłej. Art. 98. Urzędnik stanu cywilnego, któremu przesłane będą wypisy czyny stanu cywilnego przy armii w księgi ie wpisac będzie powinien.

(Resztu potem.)

Z Londynu d. 11. Marca.

U nas nagle wszystko przybiera postać woienną. — Oto jest:

Poselstwo Krolewskie czytane w izbie wyższej i niższej na d. 8. t. m.

J. K. M. sądził za rzecz potrzebną uwiadomić parlament o konieczności dalszego przedsiębrania krokow przezorności dla bezpieczeństwa państw naszych, ponieważ teraz w portach Francyi i Hollandyi czynią się bardzo wielkie przygotowania woienne. Lubo te przygotowania podług oświadczeń, są przeznaczone

do osad, jednak gdy teraz między Krolem Jmć i rządem francuzkim zachodzą spory, których wypadek dotychczas jest niepewny, uwiadomia więc o tem Krol Jmć izbę w zupełnem przekonaniu, że członki będą z Krolem dzielić nieodmienną staranność o utrzymanie pokoju, i ufa ich patryotyzmowi i szczodrocie, że pomienione kroki przyietemi zostaną, i tak będą kierowanemi, iak okoliczności do otrzymania honoru koron i istotnego dobra ludu wymagać się zdają. — *Jerzy Krol.*

Nazaiutrz lord Hobart wzniosł w izbie wyższej akt podziękowania za poselstwo krolewskie. "Gdy podług treści poselstwa we Francyi czynią się wielkie uzbroienia, gdy nad to zachodzą spory, których wypadek jest wątpliwy; spodziewam się więc, że kroki pośrednicze iednomyślnie przyjęte zostaną. Co do szczególnych punktów tyczących się tych sporow, trudno jest one wyłuszczać, bo wszystko po przyjacielsku zakończyć się może. Gdy iednak utrzymanie pokoju tak mocno rząd obchodzi, zate n godzien jest wszelakiego zafania.

Hr. Spencer: Zupełnie zgadzam się na wniosok i ufam, że w tak ważnem przesileniu niemasz tu nikogo w gronie waszem, Przechacni Lordowie, ktoby ostatniey krwi kropli, ostatniego szeląga za Krola i Oyczyznę chętnie nie odważył. Cieszyłbym się iednak bardzo, gdyby mi wyłuszczone, co za krok, co za chytrość z strony Francyi tak nagle zmieniła postępowanie ministrow. Od dawna iuż w tem przekonaniu byłem, że pokoy jest pewnieyszy przy zbroyney potędze, niż przy ofiarach, ktorych tak wiele w oczach naszych robiono. Nie nalegam ia koniecznie o dowiedzenie się szczegotow, które powod do takowych uzbraiań dały, bom przekonany, że są dostateczne. Dopraszam się tych zbawiennych krokow, gdyż one są iedynym dla nas do ura-

towania sposobem. Niechęć ia nie przeciw adresowi podziękowania mowić, lecz owszem z serca poprzeczym go pragnął. — Lord Grenville głosuiąc za tem oświadczeniem rzekł: "Dotychczasowy pokoy jest tylko niepewnym rozeymem.,"

Hr. Moira: Nie mam powodu nie łączyć się z zdaniem izby ku poparciu J. K. M. ponieważ od niejakiego czasu widziałem dobrze tego nieprzjaznego ducha, który rząd francuzki ku temu kraiovi okazywał. Tym czasem przy niepewnem oświadczeniu zacnego sekretarza stanu (Hobarta) proszę izby o uwagę w niektórych punktach, podług ktorych kierować będę moiem postępowaniem. Muszę bydz i będę zapewne z tego ucieszony, że odmiany ze strony Francyi zaszły, które tak nagley wymagaia odmiany w postępowaniu ministrow. Muszę z tego bydz ucieszony, że to nie jest chluba odwagi, nie jest czezą pogrozką dla wyciśnienia iakiego inuiey ważnego punktu w negocyacyi, przezcoiby kraj cały niepotrzebnie trwoga był przerażony. Obracam się do wyrażen zacnego lorda i jego kollegow w czasie przeszłych posiedzen parlamentu. Zapewniali nas oni, że ten kraj zupełny pokoy uzyskał, zapewniali nas z tym dodatkiem, że wszystko ręczy za przyjacielską skłoność Francyi, wszystko się kaze trwałego i niezawodnego pokoju spodziewać. Coż za nowe zdarzenie wstrząsło ich zaufanie w tey pokoiowej pewności? Czyliż tych wszystkich trudności i zawad na ow czas iuż nie było. Odpowie może zacny sekretarz stanu, że tak położy się tama wielkiemu człowiekowi stoiaćcemu u steru rządu w innym kraiu, który jest duszą negocyacyy. Przypominaiąc sobie, co się od niejakiego czasu stało, rozumiem że delikatność iuż tu wcale nie potrzebna, że o twardość dzisłay ministrow niezmieniłaby projektu, któryby ten W. Maj iuż przedsięwziął

aniby go nie nakłoniło do żadnych kroków, względem którychby już sam z sobą wprzód się nie porozumiał. (Szemranie) Nie sędzę także wcale za potrzebne, aby zoltawać dłużej w niepewności co nowy Anibal zamysła. (Przeſtań! przeſtań!) Jeżeli chcemy naszą powagę utrzymać, iaką naszymu charakterowi przystoi, tedy musimy okazać, że nas uſtraſzyć nie można. Musimy podług wyrazu Shakeſpiera grożącemu grozić, a na byſtry wzrok byſtrzeyszym ieſzcze odpowiedzieć, ponieważ na ow czas słabe oko, przed którym się iego zamiary ukrywają, wsparte naszym przykładem, wzniele się w gorę. „Musimy wczryć w niebezpieczeńſtwo i bydź gotowymi do odparcia go w ogromney poſtawie. Przemowitbym tak do Francji iak ieden odważny Anglik przemowił do drugiego: Chcę z tobą żyć w przyjaźni i w dobrym porozumieniu, ale musisz poprzostać twego poſtępowania, którego ia znieść nie mogę. Zaciągnętem linią, i każde iey przeſtąpienie uznam za napaść na mą własność i honor i bez dalszego na ow czas oſwiadczenia rozpocznę nieprzyjacielskie kroki. „Tak powinniśmy mówić do naszego przeciwnika; powinniśmy zakryſić linią, a jeżeli ia przeſtąpi, będzie w odpowiedzi za wypadki wojny. Kray powinien bydź uwiadomiony o swych niebezpieczeńſtwach. Nie należy wnoſić zamysłów nieprzyjaciela z oporu iaki znaydzie, bo widzieliśmy nie raz, że przedſiębrał rzeczy nie podobne do wykonania. Ze wylądowanie wiakimkolwiek punkcie uſkutecznić może, nie można przeczyć, i że takowe wylądowanie ieſt iego ulubionym planem, także nie podpada wątpliwości. Musimy przeto widzieć całe nasze niebezpieczeńſtwo, i bydź przygotowanymi do odparcia nieprzyjaciela na naszej ziemi. (Przeſtań! przeſtań!) Jakże Panowie moi, możemyz ieſzcze powątpiwać o zamiarach naszego nieprzyjaciela, który nam i całemu ſwintu powiedział, że Anglija sama nie potrafi się oprzeć Francji. Skądże on ma tę wiadomość? Powziętże ia z walecznego poſtępowania po lewey stronie przynnie ſiedzącego męża? (Lord Nelson) lub po prowey ſiedzącego przyjaciela? (Lord Hutchinson). Gdzież wyczytał w dzieiach, że odwaga angielska nie była zdolną toczyć walkę z Francją i szczęśliwie ia zakończyć? Jeżeli iey zechce na naszym gruncie doſwiadczyc, nie wątpię o dobrym skutku, bo pewny ieſtem, że serce Auglika zawsze ieſt mężtwem swych przodków ożywione. My sami ieſteśmy tarczą przeciw nieprzyjacielowi; ale Brytańczyk musi znać swoje niebezpieczeńſtwa, aby ich umiał odwracać. Wylądowanie ieſt zapewne w przypadku wojny pierwszym zamiarem nieprzyjaciela; lecz na odparcie go, będą bez wątpienia poczynione przygotowania. Nieprzyjaciel będzie rachował na zamieszanie, iakie ten iego krok sprawi, i będzie się karmit nadzieją zbliżenia się do ſtołicy; lecz wcale się onią nie lekam. Pierwszy wodź, któryby się nierzucił na wyladającego nieprzyjaciela, zaſtugnie na stratę głowy. Armia musi w takowem przypadku swoje życie wyſtawić na zgubienie przeciwnika. Chociażby nawet znaleźli się w kraju niechętni, ci muszą zamilknąć i ukryć się, kiedy zobaczą cały naród powſtający z odwagą i wiedności na obronę swego Króla, oyczyzny i konſtytucyi. Wszytko czego teraz życzę ieſt, aby miniſtrowie śmiało i otwarcie mówili, i z takowym uczuciem popieram adres podziękowania.

Hrabia Westmoreland, lord Auckland i inni wyrazili swą radość z jednoſtawności, iaką królewski wniosek znaydzie. Adres podziękowania, który ieſt powtorzeniem królewskiego poſełstwa, zoſtał potem w izbie wyższej iedaomyſlnością uchwalony.

W niższej izbie P. Addington wniósł adres podziękowania za królewskie poselstwo, i wyraził: Co się tyczy negocyacyy, o które teraz rzecz idzie, nie odbierze izba odemnie żadnych objaśnień. To jednak mogę z ukontentowaniem wyrazić, iż mam nadzieję, że wszystko skończy się po przyjacielsku. Celem przygotowań wojennych we Francyi mają być iey osady; bardzo by być może, że ten jest i zapewne nie inny. Tym czasem jeżeliby nieszczęściem nasz kraj znowu w wojnę był wplątany, może być izba pewna, że iey będą wszystkie dowody postępowania ministrów od traktatu amieńskiego aż do dziś dnia złożone, i jestem przekonany, że ich nie znajdzie nagannemi. Co do dzisiejszego środka, każdy będzie przekonany, że pomnożenie naszej marynarki i kroki bezpieczeństwa wewnętrznego są nieodzownie potrzebne. Powiniennem przeto donieść izbie, że J. K. M. wydał rozkazy do urządzenia i zgromadzenia milicyi krajowej; lecz muszę tu ostrzedz, że to pomnożenie marynarki i inne środki bezpieczeństwa, nie są iak tylko w systemie obrony czynione, i spodziewam się, że mieć będą z sobą jednomyślność. Procz tego oświadczam ieszcze, iż żaden z członków pochwalający niniejszy adres, nie jest obowiązany zezwalać na przyszłe środki. ,,

P. Fox naganiał ciemne tłumaczenie się ministra względem zachodzących sporów między Francją. Tym czasem oświadczył się za adresem. — P. Windham naganiał systemę obrony i żądał zaczepney. — P. Sheridan zgadzał się na adres, naganiał P. Windhama przytoczenia i radził aby zostawić ministrom wszystkie przystojne sposoby do utrzymania pokoju i honoru narodowego, oraz aby pamiętać, że ie iesteśmy Anglikami. — Adres został potem jednomyślnością uchwalony.

Wczoray przyniesiono do obu izb roz-

kazazy królewskie względem urządzenia milicyi, na które podobnież uchwalono adresy podziękowaia.

Rozmaite Wiadomości.

Do Jasnie Oświeconego Xiążęcia Jmc Adama Czartoryskiego Tajnego konsyliarza, Towarzysza Ministra interesow zagranicznych, Kuratora Szkoły główney Wileńskiej. Od Muz Słowiańskich, z okoliczności pisanego listu od tegoż J. O. Xiążęcia Kuratora do Szkoły główney Wileńskiej dnia 14 Miesiąca Lutego roku 1803.

Que j'aime a voir ton gout par des soins bienfaisans
Encourager les Arts à ta voix réunissans.

Voltaire.

Xiąże! który nam wschrzeszasz przeszłe dzieie,
Twych wielkich przodków Matki, Oyca, Dziada,
Jak się do Ciebie szczerza cnota śmieie!
Jak Ciebie kocha! iakże Tobą wład!
Nauczyłeś się z iey Szkoły honoru,
Naywiększe Imię czarna zbrodnia zmieiszy,
Cnotliwi Ludzie są Ludziom dla wzoru,
Kto z nich naylepszy, ten to iest godnieiszy.
Chwało Słowianow! Czartoryskich plemie!
W którym to świeci Nauk pięknych znamie,
Muz naszych Wodzu! ozdobo tey ziemi!
Mądry, przyiazny, szacowny Adamie!
Sam nam wystawiasz naylepszego Pana,
I Jego myśli dla kraiu pożytkow;
Wielbisz przymioty Słowianow Traiana,
Godne w Świątyni pamięci przybytkow.
Na odgłos Twoich wyrazow i echa,
Któremi chcesz do miłości Pana,
Każą się ozwać wdzięczność i pociecha,
Już nam przez Niego zagoiona rana.
Za rak wspaniałym Monarchy przykładem,
Nauczycielow gmin poydzie gorliwy,
Zbawiennych starań Pana doydą śladem,
Iż wszech szczęśliwicz cel Jego właściwy.
Takich Monarchow pamięć przyszłym dzieciom,
Aby podobna wzniecała się cnota,

Wyrazy w skałach kuła, Dobrodziom
 Wiekopomności otwierała wrota.
 Już mu laurów zbieramy gałązki,
 Liście granatu i Kwiatki Charyty,
 Muzy je swemi ozdobią zawiązki,
 Dla Alexandra dar niepospolity.
 Wdzieiesz ten wieniec na Monarchy skronie,
 A dłoń uściskasz Ci ofiarując,
 Rektor go odda, co na swoim łonie,
 Pieści nas, cieszy, i kocha gorąco.

X. Józef Konstantyn Bogusławski.

Jedno z niemieckich pism uważa, iż często opatrność podaje człowiekowi najprościej-
 sze sposoby do zachowania i rozmnożenia pier-
 wszych rzeczy do potrzeby. Tak naprzykład,
 mówi, dla zachowania żyta od wołków i myszy
 lub szczurow dosyć jest nie wywiewać
 go, tylko z plewami iak jest wymłócone w
 sypać w spiklerz. Tym sposobem może się
 utrzymywać lat 3 lub 4 bez najmniejszego
 zepsucia; niepotrzeba go nawet przerzucać, nie
 zapre, ani nie naciągnie wilgoci. Dowiedzio-
 no, iż żyto tym sposobem chowane przez kil-
 ka lat, bardzo iest dobre do siewu i przedzi-
 wnie się udaie. Nie potrzeba iak tylko żeby
 było w sypowane wsuchy spiklerz. Dla u-
 chronienia go zaś przeciw myszom i szczu-
 rom potrzeba na kupy zboża pokładsz pręcie
 Ordowidu; zapach tego krzewu tak iest dla
 nich nieznośny, że wcale do tego miejsca nie
 przystapia. Tenże krzew odpędza krety, i
 gdzie się znajdują, nie potrzeba iak tylko
 po rozrzucac iego pręcie, a natychmiast o-
 deyda.

Mechanik Alexander de Poitiers czynił
 nie dawno w Tour w przytomności prefekta i
 innych urzędników doświadczenie z wynale-
 zionym przez siebie nowym dalekopisem (Te-
 legraf) Za pomocą skazowki, na której się
 wszystkie litery alfabetu znajdowały, i ta
 nieiako za powtarzaczka służy, były dwa za-

dania prefekta na drugiej skazowce, która się
 w dolnym pokoiku przedzielonym koinnatą i
 podworzem, znajdowała, co do słowa po-
 wtorzone Mechanizm tego czynu iest tajem-
 nicą wynalazcy, który podeymnie się udzie-
 lać wiadomości nawet przez rzekę na 5 do 6
 godzin drogi.

Ob. Royes wynalazł ruchomą bibliotekę,
 wygodną dla podróżnych i wieyskie życie
 wiodących, która razem może służyć za szko-
 łulkę. Cała ta biblioteka zamyka się w ied-
 nym foliale lub w cwiartkowej oprawie pod-
 dług upodobania pięknie lub miernie oprawna,
 mieszcząca w sobie 30 do 50 Xiążek najpier-
 wszych autorów. Ma do tego przeszło 20.
 000 Xiążek w różnych materyach, z których
 każdy może sobie podług upodobania wybie-
 rać.

Przybyli do Krakowa.

Dnia 25. Marca.

JPP. Budzyski porucznik i Kiełczewski
 podporucznik w służbie Rzeplcey francuzkiey
 stoia pod Nr. 16 na Stradomiu. — W. Hrabina
 Miaczyńska z Dubna pod Nr. 16 na Stradomiu.
 — W. Woyciech Rośtkowski pod Nr. 16 na
 Stradomiu.

Dnia 26. Marca.

W. Antoni Kmira stoi na Kleparzu pod
 Nr. 279. — W. Franciszek Kozłowski na Klepa-
 rzu pod Nr. 24. — JO. Xżę Kazimierz Lubomir-
 ski porucznik C. K. pułku ułanów Xcia Szwar-
 cenberga w mieście pod Nr. 504. — W. Ignacy
 Pawecki w mieście pod Nr. 91. — W. Jozef
 Stupski w mieście pod Nr. 91. — W. Jozef
 Rządowski w mieście pod Nr. 110. — W. Jakob
 Zbidniewski w mieście pod Nr. 91.

Dnia 27. Marca.

JO. Xżę Stanisław Lubomirski podporu-
 cznik woysk Imp. Rossyjskich stoi na Strado-
 miu pod Nr. 16. — W. Franciszek Weyrother
 C. K. komissarz cyrkularny Konecki w mie-
 ście pod Nr. 59. — W. Baron de Winner C.
 K. roznistrz i W. Baron Jan Hruschawski w
 mieście pod Nr. 504. — W. Jan Zakrzewski
 regent Sandomirsk pod Nr. 48 na Kleparzu.

Dnia 28. Marcu.

W. Jan Niewiarowski stoi pod Nr. 304
 w mieście. — W. W. Jakob i Augustin Miller
 pod Nr. 95 w mieście.

GAZETY KRAKOWSKIEY

WE SRODĘ DNIA 30. MARCA 1803.

Wiadomości o szczególniejszych podróżach.

Mirza Abu Taleb Khan, jeden znayuczeńszych Mahometanow z Lucknow, w prowincyi Aud w Indostanie, wszedł dawniey na prozbe lorda Cornwallis, w służbę kompanii angielskiej w Kalkutta, odstąpiwszy pewnemu Anglikowi swego intratnego urzędu Ajenta w Hyder Abad. W roku 1799 puścił się w podróż do Anglii. W Przyładku dobrej nadziei zabawił się kilka miesięcy i tam się w angielskim języku wydoskonalił, w r. 1800 przez Kork i Dublin do Londynu przybył. Przez kilka miesięcy bawił się uswoich przyjaciół Anglików, których w Lucknow poznał. Przed kilku miesiącami udał się do Paryża, z tamtąd zamysła pojechać przez Wiedeń do Stambułu, i przez Egipt do Mekki, a potem przez puszcze do Persyi i przez Kabat, Kaschemir i Lahar, do oyczystego miasta. Pierwszy to jest mieszkaniec wschodnich krajow, który jedynie przez chęć podróży i ciekawość, przedsięwziął kosztowna do Europy podróż. Będąc w Londynie, zrobił opis tej stolicy wierszem Perskim: opis ten kształu ciała, ubiorow, obyczajow i zabaw publicznych, ma być według zdania tych, którym te wiersze czytał, w najwiewinniejszym sposobie ułożony, P. Sprengel wytłomaczył napisane przez niego usprawiedliwienie wolności kobiet Azyatycznych, dowodzące bardzo wymownie: iż kobiety tamtejsze więcej władają z swiego haremu, niż Europejskie.

Doktor angielski P. Scol, odprawia teraz podróż w Lewancie, wygładzając wszędzie ospę, przez szczepienie ospy krowiey. Ni-gdzie go tak ludzko nie przyjęto iak w Seti-

nes, czyli dawnych Atenach, gdzie mieszkańcy zaraz sobie ospę ochraniającą szczepić zaczęli.

O rozpoczętej podróży do Afryki P. Seetzen, odebrano w Seeberg przy Gotha na stępujące wiadomości: Wielość i dokładność jego altronomiczno geograficznych dostrzeżeń jest do podziwienia. Więcej zrobił w jednym kwartale na pożytek geografii Węgier, niżeli wprzody przez cały wiek dokazało. Samo wniście P. Seetzen w nieszczęśliwe kraie, w dorych despotyzm Turkow i tóroftwa po gościach uszczę najpiękniejsze okolice, było dla niego arcy niepomysłne. Ciało jego osłabione przez niesypianie w nocy z boiaźni rozbojników, do tego przyszło stanu: iż przez czas nieiaki cierpiął pomieszanie zmysłow. Tróskliwe starania iego towarzysza podróży i bezpieczeństwo w krajach Austryackich, do których powrócił stanąwszy w Schupaneck, na granicy Wołoszczyzny, przywróciły mu zdrowie. Pierwszy list iego z tamtąd, był pod d. 19 Paźdz. 1802 r. W czasie obtakania zmysłow, będąc na statku, na którym z Belgradu dla widzenia Zemlina udał się, zdawało mu się: iż rozbojnicy na niego napadali, przestraszony tą myślą, uciekł pomiędzy gory Serwii, lasami zarosłe, niżej Kolumbacz. Błądząc całą noc po tej puszczy z swoim towarzyszem, napotkał rano przy wiosce tureckiey, iey właściciela, Turka z uzbroionemi w liczbie blisko 100 wieśniakami. Poczytano obydwóch za szpiegow, po próżnym ustłowaniu, ażeby się przyznali, zaprowadzono ich z wioski Duboko na brzeg Dunaju, gdzie maytkowie zaczęli już dzielić się sprzętami obydwóch zbiegow. Seetzen stracił do reszty

przytomność, rzucił się z okrętu w Dunaj — zaledwo go wyrzutowano. Przybył unter officer od wojska pogranicznego Austriackiego i ten był wybawcą podróżnych i długo ieszcze potem Seetzen mniemał: iż jest od rozbojników otoczony. — Drugi list jego z Bukarestu pod d. 1 Listop. 1802 r. zawiera ciekawy opis trzęsienia ziemi, które tam d. 26 Października między południem i godziną 1 z okna swojego uważał. Ziemia poruszała się iak wały morskie. W oczach jego i niedaleko od niego poobalały się wieże greckiego kościoła, wszystkie kominy, najmocniejszy domy dostały rysow, wielka i mocna wieża klasztoru Koldza (dzieło Szwedow za czasow Karola XII.) pękła i przez połowę na ziemię opadła, porysowana ziemia wyrzucała wniektórych miejscach nieczystą wodę, trwoga i rozpacz opanowały umysły tamtejszych mieszkańców. Seetzen czynił uwagi nad tym wszystkim, będąc na dziedzińcu domu, w którym mieszkał. — Dnia 1 Listopada puścił się w dalszą podróż do Giurgewo, Ruscchuk, Galaczu &c. następne doniesienia będą zapewne z Jafa.

Obywatel Ludwik Frank, doktor z Strazburga przedsięwziął podróż iedynie dla zstępienia przyczyn i skutkow zarazy morowej, iudzież sposobow wykorzystania iey. Znajdował się w Egipcie iako w dawney kolebce tej zarazy, gdy tam wojsko francuzkie wylądowało, umieszczony był przy nim iako chirurg; uwagi iego pathologiczne i iako naturalisty, umieszczone są po części w dziele wydanym niedawno w Paryżu pod tytułem: *Histoire medicale de l'armee d'Egypte*. Zaledwo powrócił z brygadami francuzkami do Europy, zaraz zatrudnić się zaczął nową podróżą do Afryki północney i Barbaryi. Bawi się teraz w Tunis, i uda się z tantąd do Alexandryi, Alepu, Smirny i Konstantynopola, iedynie w celu dosiękania zarazy.

Nie zawsze pomyslnie skutki odpowiadają usiłowaniam w odkrywaniu starożytności. Dway bracia Kningge, puścili się w szeszym roku przez Triest w podróż do Grecyi; ieden z nich będący audytorem w służbie hannowerskiey, umarł. — W Grecyi a szczególniej w Konstantynopolu zuayduie się wiele osob zgromadzaących starożytności swojego kraiu, Xiąże Gotha kupił za małą summe dwoch tysięcy dukatow od doktora Patriccioli, piękny bardzo zbior, zawieraiący 3000 medalow różnych miast greckich.

Afryka jest ciągle i długo ieszcze będzie przedmiotem ciekawości dla podróżnych. Seet-

zen opatrzonzy w różne potrzebne instrumenta od Xcia Gotha, czyli zapewne teraz w Konstantynopolu przygotowania do podróży wewnątrz Afryki, Hornumana jest iuz niewątpliwie w Tombuklu, albo na brzegach Jolive. Rząd hiszpański wysyła w tymże celu dwie osoby, Don Domingo Badia i Leblich, i Don Simon de Roches Elemente. Byli oni teraz w Szkocyi, dla widzenia się z sławnym Mingo-Park, znanym z swoich podróży w Afryce. Powrociwszy do Londynu, nabywaią potrzebnych wiadomości od PP. Jozefa Banks, Renel i Wilberforce, będących na czele towarzystwa do odkrycia wewnętrzných krajow Afryki. P. Banks da i n listy rekomendacyjne do Konsula angielskiego w Marokko, gdzie się mają przez czas niejaki zabawić, dla nabycia łatwości w mowieniu ięzykiem arabskim. Don Domingo jest biegłym astronomem, dla tego odwiedził w Slough P. Herschela. Don Simon poliaza zniomości historyi naturalney; z połączenia więc tych nauk, wypada się spodziewać, że podróż obydwuch Hiszpanow, wiele nam nowych wiadomości przynieść może.

C E N A Z B O Z

Na targu w Krakowie d. 29. Marca 1803.

Korzec Pszenicy	- - - - -	zł. pol. 28 do 33.
— Żyta	- - - - -	25 — 27.
— Jęczmienia	- - - - -	16 — 20.
— Owsa	- - - - -	13 — 14½.
— Groch	- - - - -	25 — 28.
— Kalfy iąglastey	- - - - -	47 — 52.

W Wiedniu d. 19. Marca.

Meca wynosząca 19 nalszych garcy:

— Pszenicy	- - - - -	zł. pol. 21 do 30.
— Żyta	- - - - -	20 — 24.
— Jęczmienia	- - - - -	16 — 18.
— Owsa	- - - - -	13 — 15.

W Brynie d. 18. Marca.

Meca Pszenicy	- - - - -	zł. pol. 22 do 24.
— Żyta	- - - - -	17 — 20.
— Jęczmienia	- - - - -	14 — 15.
— Owsa	- - - - -	10 — 11.
— Prosa	- - - - -	20 — 22.

W Gdańsku d. 12. Marca.

Szefel czyli pół korca nalszego w monecie pruskiay:

— Pszenica	- - - - -	zł. pol. 12 do 14½.
— Żyto	- - - - -	10 — 12.
— Jęczmień	- - - - -	7½ — 8.
— Owies	- - - - -	5 — 6.

) (311)
DONIESIENIA.

W Drukarni Jana Maja na floryańskiej ulicy pod Nr. 507. Wyszedł z druku: *Horacego list do Pizona o kunsztach poetycznym*. Wierszem polskim przez JP. Przybylskiego przetłumaczony i w materye przez niego podzielony, iako to: 1) Proflota i jednoślajność rzeczy; 2) wady z niedostatku biegłości w kunsztach; 3) pomiar osnowy z siłami; 4) wybor i wolność w wyrazach; 5) gatunki wiersza; 6) barwa rzeczy wesołych i smutnych; 7) poruszenia duszy; 8) zgoda roli z własnością osoby; 9) ostrożność w naśladowaniu i trafność w składzie; 10) wzgląd na obyczaje ludzi różnego wieku; 11) scena i opowiadzenie; 12) granice sztuki teatralnej i powinnost choru; 13) postęp muzyki, krasomowstwa i poezyi; 14) przyłotyżność w żartach dawniej i teraz; 15) miary słow w wierszu dramatycznym; 16) pochwała wzorow greckich, a nagana starożytnych; 17) Pierwiałki, wzrost i odmiany teiatru; 18) niecierpliwość i niedbalstwo poetow łacińskich; 19) istonne źródło kunsztu poetycznego; 20) czemu młodź rzymska nie równa Grekom; 21) cel poezyi z zalety krótkości i prawdopodobności; 22) jakim się omyłkom wybacza, a jakim nie; 23) porównanie poezyi z malarstwem; 24) mierność w poezii nie dowybaczenia; 25) potrzeba krytyki i poprawy; 26) słowa dawnych poetow i zaleta wierszy; 27) związek kunsztu z dowcipem; 28) przestroga w roznieniu przyiaciół prawdy; 29) cechy dobrego krytyka; 30) natęctwo zapalonego poety. — Ta Xiązka in 8vo kosztuje zł. pol. 1.

Podług którego każdemu wiadomo się czyni, że następujące ze strony medycznej approbowane pożyteczne punkta za pozwoleniem C. K. Urzędu u JP. Teiffeyre na ulicy Brackiej Nr. 250 na drugim piętrze bezpłatnie danej karty ze sposobem używania, i prętką usługę za pomierną cenę dostać można.

- 1) Geneueński spirytus, który starym i żółtym perłom przezroczyłość i białość nadaie, iak też i przesztą naturalną ładność przywraca.
- 2) Geneueński spirytus, i galeczki, służą dla wywabienia plamow z iedwabnych rzeczy w różnych gatunkach i kolorach, bez obawiania się odmiany w kolorze.
- 3) Do Damskiej Toaletty dla otrzymania rąk białości i delikatności, także ust czystości.
- 4) Woda skuteczna na wyrzucanie różnych krost albo plam, po twarzy, i na otrzymanie naturalnej czystości, delikatności, i żywego rumieńca; słowem woda bardzo wiele własności i skutków w sobie zamykająca.
- 5) Geneueński proszek, z którego bardzo śliczny atrament dla podróżnych się zrobi.
- 6) Spirytus włosy czarno farbi.
- 7) Proszek do kadzenia, przez które kadzenie szeszury giną.
- 8) Proszek dla odgniotkow na stopach, który bez najmniejszego uczucia bólu skutkuje.
- 9) Proszek do chędożenia sukni złotem lub srebrem haftowanych, który tak skuteczny, iż po wychędożeniu iak nowe wyglądają.
- 10) Woda dla zagubienia pluskiew.
- 11) Geneueński płynny balsam do używania na głęboko wrosłe u nog paznogie, za pomocą którego też twarda skora na podszewach z łatwością zdjęta bydz może.

C. K. sądy szlacheckie Krakowskie Galicyi zachodniej wszystkim i każdemu wszczególności, komu o tym wiedzieć należy, Edyktem niniejszym wiadomo czynią: że konkurs wierzycieli na majątek s. p. Józefa Wolskiego dnia 3 Czerwca 1801 roku podniesioney, a dnia 28 tegoż miesiąca i roku publikowany, przed wydaniem ieszcze klasyfikacyjnego wyroku za ukończony ogłasza się z tey przyczyny: iż wierzyciele którzy aż do dnia 3 Listopada 1801 roku iako w terminie do likwidacyi wyznaczoney zgłosili się, z szacunku dóbr konkursowi podległych to jest: Czermna z przyległościami i dóbr wsi Olszanowic z przyległościami publicznie sprzedanych, a przez Annę z Kochanowskich Wolską zmarłego krydaryusza żonę kupionych za sumnę 323,860 zł. pol. swą satysfakcyą otrzymali, i że pomienione dobra przerzeczoney kupiucey w dziedzictwo i własność są oddane.

Dan w Krakowie dnia 27 Listopada 1802.

Józef de Nikorowicz.

Józef de Cronensfels.

Krol de Reinheim. Z Rady C. K. Sądow Szlach. Krakowskich Gall. Zachod. Sterneck.

Słownik Polski i Niemiecki. — Nakładem naszym jest u nas w drukarni pod prasą:

Słownik Polski i Niemiecki, daleko dokładniejszy, iak *Mownik Trotza*. Autor tego dzieła *JPan Jerzy Samuel Bandtkie*, Polak rodzony, tłumacz *Prześw. Król. kamery Wrocławskiej* równie *Niemieckiego iak Polskiego języka* świadomy, czego dowodem są wydane pisma, w *Niemieckim języku*: *Zbiór krytycznych i historycznych wiadomości do do konalszego poznania historyi wschodu Europejskiego*; a w *Polskim*: *nowa edycja przystaw Andrzeja Maxymiliana Fredra*, wypis z *Katechizmu żołnierskiego Kistera*, i *nowy Elementarz Polski z kopiersztychami*.

Ponieważ mowa Polska tak, iako i Niemiecka od czasow *Trotza* bardzo się odmieniła; nienależy tu nad tym obszerno rozwodzić się, że dzieło takowe jest potrzebne. Autor zaś nie tylko na tym nieprzesłał, aby słowa Polskie w dobrej niemczyźnie były objaśnione, ale usiłował na wzor celniejszych poprzedników swoich, którzy w innych językach słowniki dobre pisali, znaczenia słow Polskich przytoczeniem przykładow z autorow klasycznych narodu polskiego wyiętych potwierdzić. Takim sposobem to dzieło uczącym się języka polskiego poda sposobność nietylko do zrozumienia autorow polskich, ale i do dowodnego rozpoznania prawdziwey polszczyzny, a uczącym się języka niemieckiego łatwość do tłumaczenia z polskiego na Niemiecki. A że tak w polskim iak i niemieckim języku są piemi dawniejsze czytania godne, tudzież ponieważ w sprawach publicznych, w prawnych czynnościach i wielu podobnych przypadkach znaczenie dawniejszych słow każdemu wi dome być powinno, zatem i zestarażone słowa autor wyłuszczył, jednak nieomiśkał nigdy doż żyć wzmianki o zestarażości ich, że zzwyczajney mowy Polskiej wyszły z używania. Także i to miał autor za powinność swoje czasy główne słow dokonanych i niedokonanych dokonale oznaczac, niż *Trotz* to uczynił; a w tey mierze obrał sobie za przewodnika uczone o *JX. Kopczyńskiego* w *Grammatyce narodowey w Niemczach* mało co znany. Gdy autor przez bytność swoje w *Roslyi* i w *Czechach* miał sposobność poznać i te sąsiedzkie języki słowiańskie, więc możemy sobie podchlebiać: iż co do *źródłostowia* zdarzyło mu się czasem leżieć doysźdź prawdy, niż poprzednikom iego.

Po ukończeniu dzieła niniejszego wyйдzie *Słownik Niemiecki i Polski* rowrym sposobem ułożony.

Forma dzieła tego jest in octavo majori. Za dobroć druku i papieru ręczą pisma nakładem naszym z pod prasy u nas wydane. Ceny zaś dotąd ieszcze ustanowić nie możemy, ale staraniem naszym będzie, aby ta cena była iak naypomiarkowańsza, żeby dzieło tak pożyteczne można było każdemu uczynić pokupnym. — W *Wrocławiu* d. 15go Lutego 1803 roku.

Wilhelm Bogumil Korn.

Niżej podpisany wiedząc, iż wielu dobrych Gospodarzy znając użytek w gospodarstwie z *Koniczyny*, częstokroć znajduią trudność w dostaniu iey, sprowadził zatem znaczną ilość świeżey *Koniczyny*, którey po 40 *Ryńskich Centnar* można u niego dostac na *ulicy Szczepańskiej* pod Nr. 372. — W *Krakowie* d. 21 Marca 1803.

Piotr Stinkeller.

JPP. Wincenty Janikowski, adwokat bywszego *Konsyссора Kieleckiego i Tekla z Krzynickich małżonkowie* w *dycezyi Krakowskiej* *Cyrkule kieleckim* mieszkający, dowoszą *JPanu Jozefowi Augustowskiemu*, niegdy s. p. *JX. Wawrzeńca Augustowskiego*, *Archidawona Kolegiaty i Seminarium Kieleckiego* *Regensbatur* rod. onemu, lub (wz liby ten już nie żył) *sukcessorom* iego, iż po *zmarł m t mże JX. Augustowskim* legowane dla niego *testamentem* zł. pol. 108, tudzież za *mobilia* po ktor m użył s. p. *JX. Augustowski* pozostale a *JPani Elzbiecie z Augustowskich Kr. nickiej i JP. Jozefowi Augustowskiemu* iako *zmarłego siostrze i bratu* *rodzom* przysądzone i sprzedane *Ec. Ec* w kwocie przeszło 1000 zł. pol. do siebie odebrali. Tym końcem przeto wiadomienie temu lub *sukcessorom* iego czynią, aby w *przeciągu* *miejsięcy 6* do *tychże JPP. Janikowskich* *osobiscie* *nadgłosił* się, albo iego *prawi sukcesorowie* z *dokumentami* *pokrewieństwo* *dowodzącami*, i *plenipotencyami* *przyzwoitemi*. Inaczej po upł nionym tym czasie *rzeczoną kwotę* *mieszkaicy* tu *inni sukcesorowie* *między siebie* *podziela*. *Signatum* w *Kielcach* d. 3 *Stycz.* 1803.

Wincenty Fer. Janikowski.

Tekla Janikowska.

(Przy drżniejszey *Gazecie* *znayduie* się *drugi* *dodatek*.)

DODATEK DRUGI

DO Nru. 26.

GAZETY KRAKOWSKIEJ

W Krakowie dnia 30. Marca 1803.

DONIESIENIA.

Wezwanie. Cesarsko-Królewskie Gubernium Galicyi Zachodniej uwiadomia Jana Niedziela z Michałowki Olkuskiego dystryktu jeszcze w roku 1800 zostawiwszy swoją żonę za granicę wyszłego, a dotąd niepowracającego, ani o przyczynie swego bawienia nie donoszącego, ażeby w przeciągu 4 miesięcy od ogłoszenia niniejszego wezwania powrócił, lub oczekiwał postąpienia z sobą jako z emigrantem podług przepisu prawa. — W Krakowie d. 8 Marca 1803.

C. K. sądy szlacheckie Krakowskie Galicyi zachodniej oznajmują tym Edktem Panu J. J. J. Kuroszowi: że P. Antoni Badowski u sądów tych — o przeicie sprawy względem sumy 9000 zł. pol. przez kuratora Pawła Kościckiego Kajetanowi Swidzińskiemu, a przez tego Powodowi Józefowi Kuroszowi zdany — żałobę na niego podał, i o pomoc sądu ile sprawiedliwość wymaga prosił.

Gdy zaś sąd, te nie mając wiadomości gdzie obywatelowy został, lub czy wcale w C. K. państwach dziedzicznych znajduje się, onemuż Józefowi Kuroszowi adwokata tutejszego P. Brontkiego, z jego szkoda i jego kosztem zastępcą postanowili, z którym proces ten stosownie do przepisu ustawy sądowej na C. K. państwa dziedziczne przepisany rozpocząć się i ukończony będzie; on przeto Edyktem niniejszym tym końcem upomina się: ażeby wczasie przywołanym, to jest dnia 28 Maja 1803 roku sam stanął, albo jeżeli jakie ma prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wcześniej przesłał, albo nakoniec innego sobie patrona obrat, tego sądom tutejszym wymienił, i podług przepisu tych środków prawa używał, które do swey obrony za najskuteczniejsze osądzi; gdyż w przeciwnym razie wszelką niedogodność z zaniedbania wyniknącą mogącą samby sobie podług opiewu C. K. praw przepisać był winien.

Pod niebytność J. W. Prezesa

J. F. Krauss.
Chrafiński.

Z Rady C. K. sądów Szlacheckich Krakowskich Galicyi Zachodniej.
W Krakowie d. 23. Grudnia 1802 roku.

C. K. sądy szlacheckie Krakowskie Galicyi zachodniej oznajmują tym Edyktem Panu Kazimirzowi Reyten, że Pan Kazimirz Gorski u sądów tych — o przeicie sprawy, względem sumy 1200 czer: zł. w złocie z prowizją i kosztem prawnym, przeciw massie ś. p. Xiecia Micieja Radziwiłła rozpocząć się mającey — żałobę na niego podał, i o pomoc sądu ile sprawiedliwość wymaga prosił.

Gdy zaś sądy te, nie mając wiadomości, gdzie on został, lub czy wcale w C. K. państwach dziedzicznych znajduje się, iemuż Panu Kazimirzowi Reytenowi adwokata tutejszego P. Liebicha P. O. D. z jego szkoda i kosztem zastępcą postanowili, z którym proces ten stosownie do ustawy sądowej na C. K. państwa dziedziczne przepisany rozpocząć się i ukończony będzie, on przeto Edyktem niniejszym tym końcem napomina się ażeby wczasie przywołanym to jest dnia 24 Maja r. b. o godzinie 9 zrana sam stanął, albo jeżeli jakie ma prawa swojego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wcześniej przesłał, albo nakoniec in-

tego sobie patrona obrat, tego sądom tuteyszym wymienił i podług przepisu tych środków prawa używał, które do swej obrony za najsukuteczniejsze osądzi; gdyż w przeciwnym razie wszelką niedogodność z zaniedbania wyniknąć mogącą samby sobie podług opiewu C. K. praw, przypisać był winien.

Pod niebytność JW. Prezesa.

*J. F. Kraufs.
Chraściański.
Brzorad.*

Z Rady Ces. Krol, sądow szlacheckich Galicyi zachodniey.

Dan w Krakowie dnia 29 Stycznia 1802.

C. K. sądy szlacheckie Krakowskie Galicyi zachodniey ozaaymują tym Edyktem Pant Maryannie z Przerembskich Turski: że Pan Kajetan Jankowski u sądow tych — o zapłacenie summy 300 czer: zł. z prowizyą — żatobę na nią podał, i o pomoc sądu, ile sprawiedliwość wymaga prosił.

Gdy zaś sądy te, nie mając wiadomości gdzie ona została, lub czy wcale w C. K. państwach dziedzicznych znajduje się, oneyże Maryannie Turski adwokata tuteyszego P. Spytectkiego, z iey szkodą i iey kosztem zastępcą postanowily, z którym proces ten stosownie do ustawy sądowej na C. K. państwa dziedziczne wydaney rozpocznie się i ukończony będzie; ona przeto Edyktem niniejszym tym końcem upomina się: ażeby w przeciągu 90 dni sama stanęła, albo jeżeli jakie ma prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wcześniej przedała, albo nakoniec innego sobie patrona obrat, tego sądom tuteyszym wymieniła, i podług przepisu tych środków prawa używała, które do swej sprawy obrony za najsukuteczniejsze osądzi; gdyż w przeciwnym razie wszelką niedogodność z zaniedbania wyniknąć mogącą samaby sobie, podług opiewu C. K. praw, przypisać winna był.

Pod niebytność JW. Prezesa.

*J. F. Kraufs.
Chraściański.
Brzorad.*

Z Rady C. K. sądow szlacheckich Galicyi Zachodniey.

W Krakowie dnia 8go Lutego 1803 roku.

C. K. sądy szlacheckie Lubelskie Galicyi zachodniey uwiadomiają niniejszym Edyktem Panią Teresę z Łaskowskich Łasocką, iż adwokat Dederko kurator masy krydalney Ogińskiego przeciwko niej w sprawie o złożenie rachunkow z dochodow folwarcznych Kupietyna, ze wsi Zabki i Nowawiesz czyli Isabellisburg zwanych, nie ninow z pałacu i ogrodu w Przędzialec się znajdującego do sądow tuteyszych żatobę podał, i pomocy sądowej dopraszał się.

Gdy zaś też sądy dla zamieszkania iey w Warszawie tuteyszego adwokata Reynbergera za obrońcę z iey szkodą i niebezpieczeństwem ustanowily, z którym taż sprawa rozpoczęta podług przepisane go dla Galicyi zachodniey sądowego porządku prowadzona, i ukończona będzie. Napomina się ona niniejszym Edyktem aby na dzień 23 Marca o godzinie 9 zrana do odpowiedzi się stawiała, i ustanowionemu dla siebie obrońcy dokumenta swe oddała, lub innego sobie patrona obrat, i tego sądowi wymieniła; i oraz tych podług prawa używała krokow, które się do obrony swej sprawy pożytecznymi bydź się zdają; gdyby bowiem tego nie uczyniła, i swą zaniedbała sprawę, samaby sobie szkodę może jaką ztąd ywnikającą przypisać winna była. Dan w Lublinie dnia 23 Grudnia 1802 roku.

*Gotałzewski.
Gruszecki.
Münch.*

Z Rady C. K. Sąd: Szlach: Lubel: Galicyi Zachodniey Sahaneck.

C. K. Sądy Szlacheckie Krakowskie Galicyi Zachodniey Edyktem niniejszym publicznie wiadomo czynią: że Dobra krydalne Piotra Ożarówskiego przez publiczną licytacyą naywięcey dającym sprzedane będą, iako to:

a) Dobra Strzałkow z przyległościami Kuchary i Rusinow w Cyrkule Kieleckim leżące w cenie szacunkowej, aktem detaxacyi dnia 24 Maia 1779 roku sporządzonym ustanowionej 152,556 zł. pol.

b) Dobra Jurkow w tymże Cyrkule leżące, w cenie szacunkowej, podług sądowej detaxacyi dnia 19 Maia 1797 roku ustanowionej 218,047 zł. pol. 6½ gro.

c) Dobra nakoniec Brzuza z przyległościami Wielka Brzuza, Marianow, Adamow, Sewerinow w Cyrkule radomskim leżące, podług detaxacyi dnia 8 Października 1797 roku sądownie uczynionej, w cenie szacunkowej 280,760 zł. pol.

Dla czego życzący sobie Dobr rzeczonych kupnem nabydź wzywają się: ażeby do publiczney sprzedaży w C. K. Sądach tutejszych odbywać się mającej, d. 10 Maia r. b. o godzinie 9 zrana stanęli. Welno im nakoniec zofstaie, warunki sprzedarzy w Sądowej registraturze przeyrzeć sobie. — W Krakowie dnia 1. Lutego 1803.

Pod niebytność JW, Prezesa.

J. F. Krauss.
Chrastiański.
Brzorad.

Z Rady C. K. Sądów Szlacheckich Galicyi Zachodniej.
Sterneck.

C. K. Sady Szlacheckie Krakowskie Galicyi Zachodniej oznajmują tym Edyktem: wszystkim PP. Wierzycielom Mikołaja Piaskowskiego na Dobrach Przyłęku, Babinie, Okreżnicy, Rudzie, Chotezy dolney, Chotczy gorney, Gniastkowie, Kempie, Brześciu, Lucyni, Rudce, Plewce, Borowicach, Janowcu i Boryczku kollokowanyim: że P. Wojciech Tarczewski podał rachunek z zarządzanych przez siebie Dobr Mikołaja Piaskowskiego, na mocy Mandatu Trybunalskiego dnia 11 Lutego 1800 roku wydanego, w administracyą wziętych niemniej, że fenże administrator żąda dla siebie nadgrody wraz z expensą na odbyte komisijie złożoną w kwocie 2359 zł. Reńskich.

Dla czego tymże PP. Wierzycielom zaleca się: ażeby albo osobiście, albo przez pełnomocników specjalnych dnia 21 Czerwca 1803 roku o godzinie 9 zrana w C. K. Sądach tutejszych stanęli, i tak co do approbowania rzeczzonego rachunku, lub wytchnienia w nim defektow, iako też co do nadgrody za sprawowaną administracyą i co do powrocenia Expensy na Komisijie wyłożoney w kwocie 2359 ryń. deklarowali się: gdyż inaczey po upłynionym bezskutecznie tym terminie, na żądanie administratora rachunek ten za approbowany będzie deklarowany, żądana nadgroda z urzędu tu wymierzona, i z wniesionych przez tegoż administratora pod dniem 3 Lipca 1802 roku z dochodow rzeczonych Dobr do depozytu tutejszego pieniędzy w kwocie 4055 ryń. wydana mu zostanie. — W Krakowie d. 21 Grudnia 1802.

Pod niebytność Jasnie Wielmożnego Prezesa.

J. F. Kraus.
Chrastiański.
Brzorad.

Z Rady C. K. Sądów Szlach. Krakowskich Gal. Zachodniej
Slaupenski.

C. K. Sady Szlacheckie Lubelskie Galicyi Zachodniej uwiadomiają niniejszym Panią Terassę z Laskowskich Lasocką, iż do tutejszego Sądu adwokat Dederko Kurator Mussy Krydalney Ogińskiej przeciw niej i Panu Gracynnowi Rzewuskiemu, o przywrocenie do pierwszego stanu sprawy, względem zapłacenja Prawizy od summy 457,400 zł pol rozpoczętey, zaobę podał i o pomoc sądu dopraszał się.

Gdy zaś Sady tutejsze dla zamieszkania iey w Warszawie, tutejszego adwokata Reynbergera z iey niebezpieczeństwem i kosztem dla niej ustanowiły, z którym też sprawa rozpoczęta podług przepisow Sądowych dla Galicyi Zachodniej rozpocznie się i ukończona zostanie. Ono zatym niniejszym Edyktem napomina się aby na dzień 23 Marca o godzinie 9tey z rana do egzypowania stawia się, i ustanowionemu dla siebie obrońcy dokumenta i dowody swoje oddała, lub innego adwokata za obrońcę wybrała, tego Sądem tutejszym wymienita, i tych podług praw użyta srodkow, które do obrony swej Sprawy skutecznymi bydź się zdaia, w przeciwnym bowiem razie gdyby swą Sprawę zaniedbała, szkodę może iaką ztąd wyniknąć mogącą, samaby sobie przypisać musiała. Dan w Lublinie d. 23. Grudnia 1802.

Gołaszewski.
Gruszęcki.
Münch.

Z Rady C. K. Sądów Szlacheckich Lubelskich Galicyi Zachod.
Sahaneck.

C. K. Sady Szlacheckie Lubelskie Galicyi Zachodniej uwiadomiają niniejszym

**Edyktom JW. Stanisławowi Małachowskiemu, Janowi Nepomucenowi i Stanisławi bra-
ciom Małachowski; Michałowi i Józefowi Xiążętom Lubomirskim; Ludwikowi Tr-
szkiewiczowi; Karolinie z Pocięidw Radziwiłłowej; Alexandrowi Pocięidwu; Antoniomu
Oskierce, Franciszkowi, Stanisławi i Konstantemu Jelskim; iż Ur Jan Gliński prze-
ciwko ich w sprawie zastawienia summy 4000 zł. pol. przez Terezę Humiecką legowaney
e. s. c. do Sądu tuteyszych akcyj podał, i pomocy sądowej dopraszał się**

Gdy zaś tei Sądowi dla tychże zagranicą zamieszkania, im tuteyszego sądowego ad-
wokata Adama Rutyńskiego za obronę z ich szkodą i niebezpieczeństwem ustanowił, z
którym też sprawa rozpoczęta podług przepisanego dla Galicyi Zachodniej sądowego
porządku prowadzona, i ukończona będzie; napominają się oni niniejszym Edyktom; aby
w przeciągu 90 dni do odpowiedzi się stawili i ustanowionemu dla siebie obrońcy do-
kumenta swe oddali, lub innego sobie patrona obrali, i tego Sądowi wymienili,
oraz tych podług prawa użyli kroków, które się do obrony swej sprawy użytecznymi
bydź zdają, gdyżby bowiem tego nieuczynili, i swą sprawę zaniedbali, samiby sobie szko-
dę może jaką ztąd wynikającą przypisać winni byli.

Dan w Lublinie dnia 17go. Lutego 1803.

Gołaszewski.

Brożowski.

Gruszecki.

Z Rady C. K. Sądów Szlacheckich Lubelskich Galicyi Zachodniej, Sakaneck.

**C. K. Sądy Szlacheckie Lubelskie Galicyi Zachodniej uwiadomiamy niniejszym
Edyktom JW. Stanisława Małachowskiego; Jana Nepomucena i Stanisława braci
Małachowskich; Michała i Józefa Xiążąt Lubomirskich; Ludwika i Tyskiewi z;
Karolinę z Pocięidw Radziwiłłową; Alexandra Pocięidwu Antoniego Oskierkę, Fran-
ciszka, Stanisława i Konstantyna Jelskich, że Ur Tereza z Marjańskich Legowaney
w sprawie zastawienia summy 10,000 zł. pol. kapitalney, z prośbą, do Sądu tu-
teyszych akcyj podał, i pomocy sądowej dopraszał się**

Gdy zaś ten Sądowi dla ich niewiedomego z granicą zamieszkania, im tuteyszego
sądowego adwokata Adama Rutyńskiego za obronę z ich szkodą i niebezpieczeństwem
ustanowił, z którym też sprawa rozpoczęta podług przepisanego dla Galicyi Zachod-
niej sądowego porządku prowadzona i ukończona będzie, napominają się oni niniejszym
Edyktom, aby w przeciągu dni 90 do odpowiedzi się stawili, i ustanowionemu dla siebie
obrońcy dokumenta swe oddali, lub innego sobie patrona obrali i tego Sądowi wymienili,
i oraz tych podług prawa użyli kroków, które się do obrony swej sprawy pożytecz-
nymi bydź zdają; gdyżby bowiem tego nieuczynili i swą sprawę zaniedbali, samiby
sobie szkodę może jaką ztąd wynikającą przypisać winni byli.

Dan w Lublinie dnia 17go. Lutego 1803 Roku.

Gołaszewski.

Brożowski.

Gruszecki.

Z Rady C. K. Sądów Słuch: Lubel: Galicyi Zachodniej Sakaneck.

**Z strony Magistratu K. Miasta Lublina niniejszym publicznym Edyktom wszy-
stkich, i każdego w szczególności, komu o tem wiedzieć należy uwiadomiamy się, że Igna-
cy Frudel tu w Lublinie dnia 15 Października roku reszłego umarł, zaczęły Komisya
na dzień 2 Kwietnia r. b. zrana o godzinie 9 ztąd jest wyznaczona w obecności któ-
regoszyby ci, którzy do tej pozostały masy, albo tytułem kredytu, lub też suk-
cesyji, iż mają prawo mniemaliby, niniejszym wyznacza się, ażeby w tymże terminie
teżkowe prawa swoje, i pretensye przeciwko Massie likwidowali, inaczej po upłynionym
tym terminie więcey przeciwko Massie nie będą słuchani, a zgłaszającymi się pertrak-
tacya ta ukończona zostanie. Dan w Lublinie d. 8. Lutego 1803.**

Engbricht.

Schweitzer.

Lewandowski.

Z Rady Senatu Magistratu C. K. Miasta Lublina, Jaszowski, sekretarz,